

BERGXX19

ZAPPART

pondělí 11. března 2019, 20.00

Divadlo Archa

Frank Zappa

G-Spot Tornado 🍷*

Outrage at Valdez 🍷

Be-Bop Tango 🍷

Régis Campo

Zapp'art [česká premiéra]

Frank Zappa

Pentagon Afternoon 🍷

Aerobics in Bondage 🍷 / *instrumentace Hubert Steiner*

The Dog Breath Variations + Uncle Meat 🍷

Michal Nejtek

Get Ready! [světová premiéra]

Frank Zappa

Night School 🍷

Skladby Franka Zappy instrumentoval Ali N. Askin kromě Aerobics in Bondage.

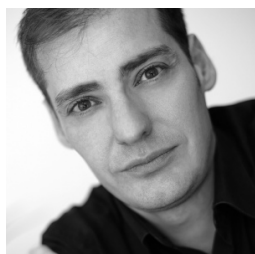
Tereza Marečková – Zpívající učitelka & Zkoušející

Peter Vrábel – dirigent

Orchestr BERG

Hana Hložková, Anna Romanovská Fliegerová – housle, Helena Vovsová – viola, Helena Velická – violoncello, Jan Kořínek – kontrabas, Zuzana Bandúrová – flétny, Marta Bílá – hoboj a anglický roh, Renata Raková – klarinet, Kyril Tseliapniou – basklarinet, Roman Fojtíček – saxofony, Adam Plšek – fagot, Tomáš Bürger, Barbora Šimůnková – horny, Jan Pohořalý, Saki Kushioka – trubka, Štěpán Janoušek – trombon, Ondřej Kašpařík – bastrombon, Jiří Genrt – tuba, Martin Opršál, Štěpán Hon, Blanka Šindelářová – bicí nástroje, Štěpán Smetáček – bicí souprava, Jana Vychodilová, Stanislav Gallin – klavír a klávesové nástroje, Hedvika Mousa Bacha – harfa, Tomáš Mika – kytara

Tento večer se koná ve spolupráci s Divadlem Archa.

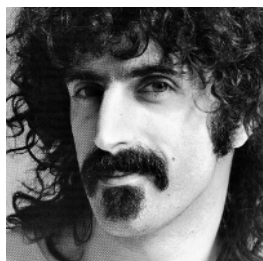

Régis Campo [*1968] je jedním z nejvýznamnějších francouzských skladatelů své generace, jeho hudba dokáže být hravá i snově impresionistická. Pochází z Marseille, kde studoval skladbu u Georgese Bœufa. Na pařížské konzervatoři byl pak jeho profesorem mimo jiné spektralista Gérard Grisey, v jehož hudebním směru on sám ale nepokračuje. Jeho soukromými mentory byli také Edison Denisov a Henri Dutilleux. Od mládí sbírá za svá díla ceny, jednou z nich byl i pobyt ve slavné Villa Medici v Římě [1999–2001]. Na svém kontě má téměř dvě stovky děl, od sólových a komorních přes symfonická nebo sborová až po dvě opery [Les Quatre Jumelles a Quai-ouest]. Žije v Paříži a částečně také ve své rodné Marseille, kde vyučuje skladbu na konzervatoři. V roce 2017 byl zvolen členem francouzské Akademie krásných umění, v níž v současné době patří mezi nejmladší členy.

* Zappa, FZ, Frank Zappa and the Moustache 🍷 are marks belonging to the Zappa Family Trust. All Rights Reserved. Used by permission. | Used by arrangement with European American Music Distributors Company, agent for the Zappa Family Trust, publisher and copyright owner.

Zapp'art je jakousi jazz-rockovou poctou velikému Franku Zappovi, jeho eklekticismu a vášni pro Stravinského a Varèse. V mé tvorbě se řadí ke skladbám jako Pop'art, Anima, Commedia nebo novější Street-Art. [Régis Campo]

Premiéra se uskutečnila 30. září 2003 u příležitosti zahájení sezóny národního kulturního centra Arsenal ve francouzských Metách, hned poté následoval koncert na festivalu Musica ve Štrasburku. S hudebníky z Orchestre Imaginaire a Ensemble Instrumental de Moselle hrál Morgan Agren, jeden z posledních bubeníků Franka Zappy. Orchestr BERG uvádí původní verzi skladby, existuje totiž také úprava pro velký saxofonový ansámbl a zvonkohru.

Frank Vincent Zappa [1940–1993]. Enfant terrible rockové avantgardy, milovník Stravinského a Varèse, svobodný umělec bez bariér. V 80. a 90. letech spolupracoval se dvěma světově proslulými ansámblami specializovanými na současnou hudbu – Ensemblem intercontemporain [Francie] a Ensemblem Modern [Německo]. Právě s druhým jmenovaným vydali v roce 1993 společné album *Yellow Shark*, vůbec poslední, které vyšlo za jeho života. Především z něj jsme vybrali repertoár pro dnešní večer.

ZAPPA A KLASIKA

Zappa měl v oblasti klasické hudby solidní rozhled – na své první desce *Freak Out!* zmiňuje mezi svými inspirátory i českého skladatele Aloise Hábu, který se zabýval čtvrttónovými a jinými mikrotonálními systémy, měl rád Igora Stravinského nebo Antona Weberna, sám v dětství objevil Edgarda Varèse. K Varěsovi si vytvořil osobnější vztah – nejdřív podnikl na základě nevinné poznámky v časopise pátrání po LP desce s jeho díly, pak ji s nadšením pouštěl kamarádům a dokonce si na ní křídou označil zajímavá místa. K patnáctým narozeninám dostal od matky pět dolarů, a tak se rozhodl zatelefonovat svému oblíbenému skladateli do New Yorku. O pár let později se ho dokonce pokusil zastihnout osobně, sice bez úspěchu, ale dopis, který od Varèse dostal, si nechal zarámovat. Zappa byl známý svou averzí vůči formálnímu vzdělávacímu systému – sám vysokou školu brzy opustil a dokonce i svým dětem odmítl vysokoškolská studia platit. Díky své krátké studijní epizodě ale stihl absolvovat semestr harmonie a několik týdnů kompozice. Zappovo osobní setkání s klasickými orchestry při práci na jeho hudbě provázelo ve velké většině spíš zklamání. Jestli to bylo akademickým přístupem hudebníků nebo něčím jiným, je otázka. S projektem *Yellow Shark*, který s Ensemblem Modern připravil pro frankfurtský jazzový festival, to bylo jiné a tento projekt dodnes po celém světě dál žije.

ZAPPA U NÁS

Frank Zappa u nás měl výjimečné postavení a překvapivé množství fanoušků vzhledem k tomu, že jeho hudba byla komplikovaná a důsledně vycházela z americké zkušenosti. Jak si posluchači v Československu poradili s angličtinou, je další věc. Zajímavé je, že Zappova hudba se k nám dostávala sice se zpožděním, ale nijak velkým – debutové album *Freak Out!* vyšlo v roce 1966 a časopisy *Melodie* nebo *Pop Music Expres* o Zappovi referovaly v letech 1968–1969. Zappa přitahoval invenčností a svobodou a jistě i svým smyslem pro humor a ironii, averzí k moci a středostavovské přizpůsobivosti. Je symbolické, že Zappova píseň *Plastic People* dala název undergroundové kapele, jejíž perzekuce byla jedním z podnětů ke vzniku Charty 77, která zase přispěla k pádu režimu. Nakonec tak mohl Václav Havel v roli prezidenta přivítat již v lednu 1990, tedy pouhé dva měsíce od Sametové revoluce, Zappu na Pražském hradě. Kruh se uzavřel. S trochou ironické nadsázky, která ale není zase tak daleko od pravdy, by se dalo říct, že i Frank Zappa přispěl k pádu komunistického režimu. Na euforii, která provázela jeho první návštěvu v Praze, asi nikdo z pamětníků nezapomene.

... A JEŠTĚ

několik citací z knihy *The Real Frank Zappa Book* (1993)

Jednou jsem narazil v časopise *Look* na článek o obchodě s deskami Sama Goodyho, který ho vychvaloval jako báječného obchodníka. Prý by dokázal prodat cokoli a jako příklad uvedl, že se mu dokonce podařilo prodat desku s názvem *Ionisation*. [...] V článku se pak psalo něco jako: „Na desce jsou jen samé bicí – je to disonanční a strašné; nejhorší hudba na světě“ Jo! To je něco pro mě! [...] Vytočil jsem hlasitost na maximum, abych z toho dostal co nejvíc, a opatrně spustil jehlu. Když moje dobrá matka – katolička, která ráda sledovala závody na kolečkových bruslích [Roller Derby] – slyšela, co z toho malého reproduktoru vychází, podívala se na mě, jako jestli jsem se úplně nezbláznil.

Svou první desku s Boulezovou hudbou jsem si koupil v posledním ročníku na střední, byla to nahrávka Kladiva bez mistra [Le Marteau sans maître] s dirigentem Robertem Craftem, na druhé straně byly Stockhausenovy Zeitmaße. O dodekafonii jsem tehdy nevěděl vůbec nic, ale líbilo se mi, jak to zní. Neměl jsem žádné formální vzdělání, a tak mi bylo jedno, jestli poslouchám blues Lightnin' Slima, kapelu Jewels, Weberna, Varèse nebo Stravinského. Pro mě to všechno byla **dobrá hudba**.

Co vlastně děláš, tati? Kdyby se mě některé z mých dětí někdy takhle zeptalo, určitě bych odpověděl: „Skládám hudbu.“ Jen pro skladby používám jiný materiál než noty.

Skladatel je člověk, který svojí vůlí ovládá nic netušící molekuly vzduchu, často za přispění nic netušících hudebníků. [...] Ve svých skladbách používám systém vah, rovnováhy, dávkovaného napětí a uvolnění – v něčem podobný Varèsově estetice. Dalo by se to přirovnat i ke Calderovým mobilním sochám: jsou to **barevná udělátka, která se volně pohupují v prostoru, velké placky přidělané k drátům jsou na opačné straně důmyslně vyváženy malými kovovými hovínky**.

Orchestr je nejbáječnější nástroj a dirigovat ho je neuvěřitelný pocit. Nedá se to s ničím srovnat, snad jen když zpíváte s ostatními doo-wop a slyšíte, jak to skvěle vychází.

Klasicistní hudba mi přijde nudná, protože mi připomíná malování podle šablony. Některé věci tehdy skladatelé nesměli dělat, protože by se nevešli do obecně platných pravidel, která udávala, jak vypadá symfonie, sonáta a tak podobně. Všechny tyhle dávné normy vznikly proto, aby chlápci, co na to měli, dostali za své peníze přesně to, co si představovali.

Lidi, je konec. Budte chytrí a pořídte si licenci realitního makléře. To nejmenší, co můžete udělat, je říct svým studentům: „**NEDĚLEJTE TO! PŘESTAŇTE S TÍM ŠÍLENSTVÍM! UŽ NEPIŠTE ŽÁDNOU MODERNÍ HUDBU!**“

Informace není vědomost. Vědomost není moudrost. Moudrost není pravda. Pravda není krása. Krása není láska. Láska není hudba. **Hudba je nejlepší.** [Joe's Garage, 1979]

Michal Nejtek [*1977] se narodil v Litoměřicích, absolvoval Konzervatoř v Teplicích [klavír], Hudební fakultu AMU v Praze [skladba] a Hudební fakultu JAMU v Brně [doktorské studium]. Píše symfonickou i komorní hudbu, věnuje se scénickým projektům. Na objednávku ND v Brně napsal operu Pravidla slušného chování v moderní společnosti. Obdržel objednávky na nové kompozice od festivalů Donaueschinger Musiktage, Varšavský podzim, Klangspuren a Pražské jaro. Spolupracuje se skupinou The Plastic People Of The Universe [Obešel já polí pět, Pašije, Vlaková opera, Co znamená vésti koně]. Hraje na klavír a klávesové nástroje v souborech Malina/Liška/Nejtek, NTS a Michal Pavlíček a Trio. Věnuje se hudbě pro divadlo [Arnošt Goldflam, Jiří Ornest, Jiří Havelka, Braňo Mazúch, SKUTR, Jiří Adámek atd.]. Má rád jazz, alternativní hudbu i klasiku, vše originální, pravdivé a silné. Byl pedagogem na Konzervatoři v Teplicích, na VOŠ Jaroslava Ježka a nyní působí na katedře skladby HAMU. Občas píše do časopisu Harmonie. Skládání a hraní hudby považuje za něco na způsob dobrodružné procházky džunglí a proto ho to baví.

www.nejtek.cz

Get Ready! (Thirty Questions)

... pro speakera a komorní orchestr

Výchozím bodem pro mne byl Zappův kus Welcome to the United States ve fantastickém provedení Hermanna Kretzschmara a Ensemblu Modern. Americký imigrační dotazník jsem nahradil otázkami z testu češtiny pro žadatele o trvalý pobyt v ČR a Hermannovo místo zaujala Tereza Marečková. Orchestr trochu mluví, trochu improvizuje a místy musí vystříhnout rychlé mezihry v různých žánrech. Cílem je vytvořit pódiovou situaci, ve které budou hráči spolutvůrci performance a nikoliv pouze vykonavateli předepsaného zadání, jak bývá obvyklé. Jejich interakce by se měla v ideálním případě blížit jakémusi zvláštnímu zvukově-divadelnímu útvaru. Tón je stejně důležitý jako smích a ten stejně jako gesto nebo slovo... [Michal Nejtek]

Tereza Marečková [*1995] se narodila v Brně, kde studovala na konzervatoři hru na housle u profesora Františka Novotného. Během studia posbírala několik ocenění v národních i mezinárodních soutěžích. Od roku 2013 je v hereckém angažmá Divadla Husa na provázku, kde má v repertoáru role, jako jsou Vítězslava Kaprálová [Vítka], Alma Mahler [Alma. Amoroso presto], Andula [Lásky jedné plavovlásky], v minulosti Zdenka Janáčková [Leoš aneb Tvá nejvěrnější] nebo Božena Němcová [Babička]. Mimo jiné vytvořila scénickou hudbu pro představení Ubu králem: Svoboda! a Žltým včelám žlté slzy. V Národním divadle v Praze účinkuje v roli Kuhmista v opeře Sternenhoch, zároveň tu zpívá a hraje na housle i violu. Letos v květnu ji v Divadle ABC čeká premiéra v titulní roli Shakespearovy hry Romeo a Julie. Za roli Vitky získala v roce 2018 cenu Divadelních novin za nejlepší ženský herecký výkon sezóny bez ohledu na žánry.

Peter Vrábel je slovenský dirigent, který žije a pracuje v Praze. V roce 1995 založil Orchestr BERG a určil jeho hudební směřování – díky němu je dnes tento orchestr oceňován jako jedinečný interpret hudby 20. století a hudby soudobé. Spolupracuje se soudobou českou skladatelskou špičkou a vytváří inspirativní tvůrčí prostor pro vynikající umělce mladé generace. Je držitelem Ceny Gideona Kleina. Za svoji práci s Orchestrem BERG získal v roce 2010 od České hudební rady / UNESCO ocenění za zásluhu o kvalitu a šíření české hudby.

Orchestr BERG je špičkové těleso, které již řadu let přináší svěží vítr na českou hudební scénu – uvádí inovativní a zároveň divácky atraktivní projekty kombinující současnou hudbu s tancem, filmem, divadlem, projekcemi apod. Vystupuje často mimo tradiční koncertní sály. Orchestr BERG je jediným českým orchestrem, který pravidelně objednává a ve světových premiérách na svých akcích uvádí novinky českých skladatelů především mladé generace. Má tak na svém kontě již více než stovku světových premiér. V českých premiérách také představuje tvorbu těch nejvýznamnějších zahraničních skladatelů, mimo jiné i hudební divadlo Schwarz auf Weiss Heinerja Goebbelse, hudebně filmový kus Up-close Michela van der Aa, unikátní celovečerní kompozici In vain Georga Friedricha Haase nebo legendární dílo Györgye Ligetiho Poème symphonique pro 100 metronomů. Orchestr BERG uvedl celou řadu vlastních originálních projektů, například ve spolupráci s tanečníky 420PEOPLE, režisérkou Petrou Tejnorovou, choreografkou Mirkou Eliášovou nebo režisérským duem SKUTR. Spolupracuje také s nejvýznamnějšími českými kulturními organizacemi, mezi nimiž jsou například Národní divadlo, Židovské muzeum v Praze, Centrum současného umění DOX, festivaly Struny podzimu, Pražské jaro, Hudební fórum Hradec Králové ad. Věnuje se i edukativním projektům.

www.berg.cz

SRDEČNĚ ZVEME NA DALŠÍ AKCE LETOŠNÍ SEZÓNY!

**HUDBA K SIRÉNĚ: AUDIOMOST OLOMOUC–PRAHA / tři koncerty v jednom
středa 3. dubna 2019, 11:55 | Český rozhlas Vltava – přímý přenos [11:57–12:05]
Olomouc:** Horní náměstí & **Praha:** Novoměstská radnice + HAMU – nádvoří

koncept / hudba: Jan Trojan [světová premiéra]

První dubnovou středu natáhneme společně s Českým rozhlasem Vltava zvukový most z Olomouce do Prahy. Na jednotlivých místech proběhnou paralelní koncerty, které skladatel Jan Trojan propojí v živém vysílání Českého rozhlasu Vltava do jednoho. Vstup volný.

**SLYŠET 2x | ... nový koncept – nová hudba do hloubky
pondělí 8. dubna v 19.30 | Studio Hrdinů [Dukelských hrdinů 47, P7]**

Slyšet jednou je dobré, slyšet dvakrát ještě lepší! A k tomu nabídneme řadu zajímavostí – upozorníme na pozoruhodné detaily, povíme si o inspiraci skladatele i o něm samotném.

Georg Friedrich Haas – Wer, wenn ich schrie, hörte mich... [česká premiéra]
Martin Opršál - bicí nástroje, Orchestr BERG & Peter Vrábel – dirigent

přípitek členům KLUBERG po představení M IS FOR...

Eva Kesslová [Orchestr BERG], choreograf Jiří Kylián a patronka KLUBERGu Soňa Červená

FANDÍTE NÁM? STAŇTE SE ČLENY KLUBERGu!

Chcete podpořit jedinečné projekty z oblasti nového umění?

Zajímá Vás, co se v BERGu chystá, a chcete u toho být jako první?

PŘIDEJTE SE!

Patronkou KLUBERGu je paní Soňa Červená, herečka a zpěvačka.

Měsíční členský příspěvek: 123 Kč [jednotlivec] / 234 Kč [ve dvou]

ČLENOVÉ KLUBERGU VZKAZUJÍ

„Jste úžasní, jak se neustále zdokonalujete a vymýšlíte nové a nové nápady!!! Gratuluji, obdivuji a držím palce:-)!!!!“ Martina B.

„Držím palce do další činnosti, obdivuji koncepci a koncerty se mi moc líbí.“ Jana M.

DĚKUJEME VŠEM ZA PODPORU!

Více informací: www.kluberg.cz.

Obrátit se můžete také na Evu Kesslovou – T: 604 205 937, E: kluberg@berg.cz

DĚKUJEME TĚM, KTERÍ NÁM POMÁHAJÍ!

DÁRCI: RNDr. Ondřej Jäger, RNDr. Jiří Kessler, Ing. Tibor Lopušán, Vlasta Plocková, Eva a Norman Ridenourovi, Petr Somol, manželé Špírkovi

KLUBERG (klub dárců Orchestru BERG): Petr Adler, Martina & Radvan Bahbouhovi, Soňa Červená, Nevelina Dodovová, Václav Eis, Lucie Chrápavá, Světlana & Ondřej Jägerovi, Rudolf Kryl, Jiří Kubíček [ve dvou], Rudolf Leška [ve dvou], Jiří Malíř, Jana Maříková, Jáchym Novotný, Vlasta Plocková, Petr Somol, Ivan Studený, Kateřina Svatoňová, Ing. Tomáš Svatoň, Eva & Ivan Špírkovi, Danilo Tuzar, Vladislava & Martin Valchářovi, Zuzana Zuberová a jeden anonymní člen

ANDĚLÉ (dobrovolníci): Věra Babišová, Radvan Bahbouh, Eva a Tonda Blomannovi, Jan Brázda, AK Anna Císařová & Peter Babiš, Martina Čápková, manželé Činčerovi, Valerij Durdil, Dominik Dvořák, Josef Dvořák, Pavel Dvořák, Rut Fialová, Jiří Hajdyla, Ondřej Holas, Pavel Hons, Aleš Janíček, Tomáš Jindříšek, Martina Kaňková, Jitka Kloučková, Adam Kneblík, Šimon Kočí, Ivana Kolářová, Johana Kratochvílová, Drahoslava Krnáčová, Petr Kubík, Maja Madárová, Daniel Mikolášek, Alena Miltová, Pavel Moc, Ester Nemjóová, Martin Pavala, Michal Pečeňa, Kateřina Plevová, Eva Ridenourová, Michael Romanovský, Majka Semotánová, Michaela a Howard Sidenberg, Petr Somol, Jonáš Starý, Barbora Šlosárková, Lukáš Trnka, Pavel Trnka, Jan Trojan, Pavel Trojan Jr., Michaela Volfová, David Zábranský a Jan Zázvůrek...

PODPOŘILI: Ministerstvo kultury ČR, Nadační fond Avast, Partnerství OSA

Hlavní město Praha přispělo na aktivity Orchestru BERG v roce 2019 částkou 400 000 Kč.

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI: Český rozhlas, HISvoice, Harmonie

Děkujeme kreativní agentuře Brainz.cz za vizuální styl.

texty: Eva Kesslová, korektura: PhDr. Alena Miltová

fotografie: C. Daguet / Editions Henri Lemoine [Campo], Český rozhlas / Tomáš Vodňanský [Nejtek], David Konečný / Divadlo Husa na provázku [Marečková], Karel Šuster [Vrábel], Pavel Hejný [BERG]